ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԼՈՒՍԱՆՑԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայերէն ձեռագիր Աւետարաններէն ոմանց լուսանցքներուն վրայ կը տեսնուին՝ ընդհանրապէս գրչին ձեռքով արձանագրուած բառեր, իբրեւ տարընթերցում, սրբագրութիւն կամ բացատրութիւն։

Սոյն յօդուածով կը ներկայացնենք Ս. Ց. թիւ 3252 Աւետարանին պարունակած լուսանցագրութիւնները, որոնք բաւական ուշագրաւ են իրենց թիւով և բնոյթով։

Ձեռագրին սկզբնական յիշատակարանը կորսուած է. բայց նկատի առնելով գործածուած մագաղաթը, գրչութեան տիպը և մանրանկարչութեան արուեստը, կարելի է զայն զետեղել յետռօսլինեան շրջանի Կիլիկեան Աւետարաններու շարքին, այսինքն ԺԴ. Դարու երկրորդ կիսուն մէջտեղերը։

Հայերէն բնագրին համեմատութեան համար գործածած ենք 1929 Թուականին Վիեննա տպուած Աստուածաշունչը, իսկ յունարէնին համար՝ 1914ին Լոնտոն տպուած Նոր Կտակարանը։

ՄԱՏԹԷՈՍ

1. — Ը. 15. — *յոտն եկաց և պաշտէր* զնա (*Ձեռ.*)
զնոսա (*լս.*)

2. — Թ. 8. — *Իբրև տեսին ժողովուրդքն*, զարմացան
երկեան

Նոյն տարբերակը կը գտնուի յունարէն բնագրին մէջ ալ։

3. — Ժ. 29. — դանգի *միոջ վաճառին*
ասարի

Յունարէն, ἀσσαρίου πωλεῖται

4. — Ժ. 35. — *Քանզի եկի քակել զայր ի հաւրէ* իւրմե, *և զդուստր ի մաւրէ*
իւրմե

Ընդգծեալ բառերը կը գտնուին լուսանցքի վրայ։

5. — ԺԱ. 19. — *Եւ արդարացաւ իմաստութիւն* յորդւոց *իւրոց*
ի գործոց

Նոյն տարբերակը կը գտնուի յունարէն բնագրին մէջ ալ։

6. — ԺԴ. 6. — *կաքաւեաց դուստրն Հերովդի[ադ]այ*
Յնր. τῆς Ἡρῳδιάδος

Անկիւնաւոր փակագիծով գրուած տառերը կը գտնուին լուսանցքի վրայ։

7. — ԺԵ. 6. — *և խոտէք* զբանն *Աստուծոյ*
պատիրանն

Նոյն տարբերակը կը գտնուի յունարէն բնագրին մէջ ալ։

8. — ԺԵ. 7. — *բարւոք մարգարէացաւ* ի վերայ *ձեր Եսայի*
վան

digitised by A.R.A.R.@

9. — ԺԶ. 1. — *խնդրէին* ի նմանէ *նշան յերկնից*
Ընդգծեալը լուսանցքի վրայ է, մինչ տողին մէջ իր տեղը բաց ձգուած է։

10. — ԺԶ. 21. — *բազում չարչարանս* չարչարել
անարգել
Յունարէնը պարզապէս կ'ըսէ παλλὰ παθεῖν

11. — ԺԷ. 24. — *Թագաւորք* ազգաց
երկրի, *ինչպէս ունի յունարէնը։*

12. — ԺԸ. 24. — *պարտապան մի* բիւր քանքարոյ
բազում տաղանտոց
μυρίων ταλάντων

13. — ԻԱ. 15. — աւրհնութիւն *որդւոյ Դաւթի*
ովսաննա

14. — ԻԲ. 16. — *և ոչ հայիս յերեսս մարդոյ*
կան
ἀνθρώπων

15. — ԻԵ. 20. — *որ զհինգ քանքարն առ*
τάλαντα
Լուսանցագրութիւն՝ կէսը կտրուած, կը լրացնենք առնելով ուրիշ ձեռագրէ մը. «տաղանտն [կշռոյ] անուն է և [ոչ թուոյ]»։

16. — ԻԶ. 15. — *Եւ նոքա* կշռեցին *նմա*
ուխտեցին
ἔστησαν
Վիեննա, լս. կամ, խոստացան։

17. — ԻԶ. 41. — *զի մի* անկանիցիք *ի փորձութիւն*
գայցէ
ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν

18. — ԻԶ. 52. — *սրով* անկանիցին
կորնչիցին
ἀπολοῦνται

19. — ԻԷ. 6. — *ոչ է արժան ընդունել զայդ* ի կորբան
յընծայանոցն
εἰς τὸν κορβονᾶν

20. — ԻԷ. 33. — *անուանեալ Գողգոթա*
գող

21. — ԻԷ. 56. — *և Մարիամ Յակովբայ և Յովսեա մայր*
փայ
Այս տարբերակը կը գտնուի յունարէն բնագրին մէջ ալ։

ՄԱՐԿՈՍ

1. — Ա. 2. — *որպէս և գրեալ է* յեսայի մարգարէ
ի մարգարէս
Այս տարբերակը կը գտնուի յունարէն բնագրին մէջ ալ։

2. — Ա. 13. — զաւուրս քառասուն
Խ տիւ, Խ գիշեր
τεσσεράκοντα ἡμέρας

digitised by A.R.A.R.@

3. — Բ. 14. — Ետես զՂեւի Ալփեայ
զՅակովբոս
Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου

4. — Բ. 16. — ուտէք և (և) ըմպէք
տէ պէ
Վիեննա, լա. եւ ըմպէ, չի բաղումս պակասէ։

5. — Դ. 12. — զի տեսանելով տեսցեն, և մի՛ տեսցեն
գիտասցեն
ἴδωσιν

6. — Զ. 17. — վասն Հերովդիայ
ադայ
Ἡρῳδιάδα

Նոյնը կրկնուած է նաև 22րդ համարին մէջ։

7. — Ը. 8. — Եւթն զամբիւղ
արմաւեն[ի]
սփիւրիդա[յ]
σπυρίδας

8. — Թ. 30. — յերիր աւուր յառնէ
րիցէ
Ընր. 31 ἀναστήσεται

9. — ԺԳ. 25. — և աստեղք յերկնից թաւթափեսցին
անկցի[ն]

10. — ԺԴ. 12. — յորժամ զզատիկն զենուին
զպաս[ե]քն

11. — ԺԵ. 4. — տես քանի ամբաստանեն զքէն
վկայեն

Այս տարբերակը կը տեսնուի յունարէն բնագրին մէջ ալ։

12. — ԺԵ. 46. — պատեաց կտաւովն
պաստառակալ

ՂՈՒԿԱՍ

1. — Ա. 28. — Եւ եկեալ առ նա ասէ. ուրախ լեր բերկրեալդ
մտեալ ողջոյն
εἰσελθὼν Χαῖρε

2. — Ա. 61. — որոյ կոչի անուն Յովհաննէս
անուն այս
τῷ ὀνόματι τούτῳ

3. — Բ. 41. — ի տաւն զատկին
պասեք
τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα

4. — Գ. 19. — վասն Հերովդիայ
ադայ

5. — Զ. 21. — Երանի որ քաղցեալ են այժմ, զի յագեսցին
իցէք իցիք

digitised by A.R.A.R.@

Երանի է որ լան այժմ, զի ծիծաղեսցին
յցէք իջիք
Հմմտ. Տպ. Վիեննայի, ծանօթութիւն լուսանցքի։

6. — Է. 33. — ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր
հաց գինի
Հմմտ. ըստ վերնոյն։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

1. — Գ. 4. — որ ծերն իցէ
ծնեալն
γέρων ὤν

2. — Ջ. 29. — յայն որ առաքեացն զիս
զոր առաքեացն նա
εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος

3. — ԺԲ. 28. — փառաւորեա զանուն քո
զորդի
τὸ ὄνομα

4. — ԺԲ. 30. — եկըն բարբառս այս
եղեւ
γέγονεν

5. — ԺԴ. 17. — ոչ կարէ ընդունել
առնուլ
λαβεῖν

6. — ԺԶ. 26. — եթէ ես հարցից զՀայր
աղաչեցից
ἐρωτήσω

7. — ԺԶ. 29. — ահա արդ յայտնութեամբ խաւսիս
համարձակ
ἐν παρρησίᾳ

8. — ԺԸ. 28. — զի ուտիցեն զզատիկն
պասեքն

9. — ԺԹ. 17. — և կոչէր եբրայեցերէն Գողգոթա
գող
Τολγοθᾶ

Այս տարբերակներուն ծագումը բաւական հին կը թուի, քանի որ անոնցմէ շատերուն կարելի է հանդիպիլ հնագոյն ձեռագիրներու մէջ ալ։ Տեսնել, օրինակի համար, Սեբաստիոյ թիւ 25 Աւետարանին նկարագրութիւնը, որ կը պարունակէ 38 լուսանցագրութիւններ (Ցուցակ Ձեռ. Սեբաստիոյ, էջ 27)։

Ն. ԱՐՔ. ԾՈՎԱԿԱՆ

digitised by A.R.A.R.@